

Havs- och vattenmyndigheten
havochvatten@havochvatten.se

Yttrande över remiss om förbud mot trålfiske efter pelagiska arter i del av centrala Östersjön innanför territorialhavets gräns, dnr 2024-003930

Sportfiskarnas synpunkter

Inledningsvis vill Sportfiskarna framföra att det är ytterst positivt att ett första konkret steg nu tas för utflyttning av trålgränsen vilket är något som Sportfiskarna verkat för under lång tid. Enligt Sportfiskarna är det viktigt att framhålla att ytterligare åtgärder måste vidtas inom kort, vilket är i linje med vad som anges i havsmiljöpropositionen. I regeringsförklaringen från september 2024 anges även att regeringen föreslår att trålgränsen flyttas ut till tolv sjömil från baslinjen. Sportfiskarna vill särskilt framhålla vikten av att få till fredningsåtgärder i Bottenhavet. För att detta ska kunna genomföras krävs fortsatta diskussioner med Finland. Mot bakgrund av de ambitioner som regeringen gett uttryck förutsätter Sportfiskarna att myndigheterna i det fortsatta arbetet får full stöttning från politiskt håll.

Sportfiskarnas uppfattning, vilket stöds av forskning, är för att återfå livskraftiga bestånd är ett rejält och generellt minskat fisketryck nödvändigt.

”övergödning och klimatförändringar verkar hittills inte ha haft några betydande effekter på strömmings reproduktionsframgång” (Scientific support SLU sid 13),

” I bristen på kunskap om strömmingens populationsstruktur, eller om delbestånden är mer mixade, är rumsliga åtgärder sannolikt mindre effektiva, och en säkrare åtgärd för att återfå en högre andel stor sill/strömning är att minska den generella fiskeridödligheten, alltså att sänka fångstkvoterna. (Valentinsson D, SLU Aqua 2021).

Sportfiskarna anser därför att det även snarast bör införas trålningsförbud i ytterligare områden för att kunna uppnå effekt. Sportfiskarna vill särskilt lyfta behovet av åtgärder i området kring Finngrundan. Detta var även ett område som SLU föreslog, (SLU scientific support sid 4): *“SLU proposes the following trial areas in which regulation*

corresponding to an extension of trawl limits should be introduced, an area in the southern Gulf of Bothnia that includes all the areas around the Finngrunden banks where there has been extensive trawling for herring in recent years. The trial area should also include the coastal areas near the Finngrunden banks and the waters between these and should apply all year, so that the regulation protects the herring throughout its life cycle, as well as both spring-spawning and autumnspawning populations. In addition to a large area around Finngrunden and in nearby coastal areas, but not as an alternative to this area, it is proposed to have one or more trial areas further north in the Gulf of Bothnia where catches of herring are greatest, such as the Hudiksvall-Sundsvall and Örnsköldsvik-Umeå coastal stretches, including the sea areas outside these areas.”

Finska Jord- och skogsbruksministeriet har dock meddelat att man inte avser att gå vidare med nationella begränsningar för finska fartyg inom ramen för det vetenskapliga projektet.

Såvitt Sportfiskarna har förstått så har HaV fortsatta diskussioner med Finland om införande av lämpliga förvaltningsåtgärder inom detta område. Sportfiskarna är angelägna om att detta arbete drivs vidare och att regeringen även är aktiv i dessa förhandlingar. Om ett framgångsrikt resultat inte kan uppnås genom förhandling bör Sverige ändå vidta åtgärder inom ramen för artikel 20 i GFP, alltså icke-diskriminerande åtgärder för bevarande och förvaltning av fiskbestånden i svenskt territorialvatten.

Trålningsförbudet kommer med största sannolikhet leda till ökat fisketryck i övriga område vilket även lyfts i konsekvensutredning (sid 9) ”regleringen kommer sannolikt leda till att en stor del av det fiske som tidigare bedrivits inom förbudsområdet kommer förflyttas till andra områden. Detta kan i sin tur resultera i en ökad fiskeintensitet i dessa områden, vilket skulle kunna ge negativa effekter för ekosystem.” Även Sweden Pelagic Federation Producent Organisation (SPFPO) konstaterar i deras yttrande (BSAC herring project sid 4) att ”Omlokaliseringen av fiskeinsatser är en oavsiktlig konsekvens av områdesavstängningar. Samma mängd fisk kommer sannolikt att fångas, men i andra områden”. Om utfallet kommer bli att det totala uttaget inte minskar bör detta enligt Sportfiskarna beaktas i kommande års kvotförhandlingar.

Sportfiskarna befarar att det kommer ta lång tid innan några resultat av utflyttningen av trålgränsen kan ses för fiskbestånden. Därför rekommenderar vi att det vetenskapliga projektet kopplat till förflyttningen av trålgränsen förlängs så att det åtminstone löper under tid som motsvarar en generation strömmings livslängd.

Enligt 6 § i förslaget till föreskrifter ges möjlighet till dispens för fiske för vetenskapligt ändamål. Sportfiskarna är i sak positivt inställda till detta då trålning kan vara nödvändig bl.a. för att kunna utvärdera försöket. Med kunskap om hur liknande undantag utnyttjats i Finland för "vetenskapligt fiske" efter lax bör det förtydligas att möjligheten till undantag enbart får användas då det finns ett dokumenterat vetenskapligt ändamål. Även Kustbevakningen har till Sportfiskarna uttryckt att skulle kunna utgöra ett potentiellt kryphål som kan missbrukas. Sportfiskarna anser därför att möjlighet till dispens enbart ska kunna erhållas då myndighet eller lärosäten med examenstillstånd står som ansvariga för trålningen.

Sammanfattningsvis anser Sportfiskarna att det föreslagna förbudet i elfte timmen utgör ett första viktigt steg för att återupprätta svenska balansen i våra hav. Sportfiskarna vill dock betona det stora behovet av att längs hela kusten flytta ut tillträdet för trålfisket. Längs västkusten skedde de stora nedgångarna av fiskbestånden för flera decennier sedan och bestående återhämtning saknas. Trots detta och att alla orsakssamband är kända och väl utredda lyser aktiva förvaltningsåtgärder för skydd av den svenska kustzonen fortsatt med sin frånvaro.

För Sportfiskarna

Sten Frohm
Generalsekreterare

Tomas Lindblad Wieslander
Förbundsjurist

Referenser.

Scientific support for SwAMs government assignment: scientific project corresponding to an extended trawl limit, SLU.aqua.2022.5.2-392

Danielsson med flera, Kommentarer på Kustfiskarnas förslag på fredningsområde i Bottenviken, SLU.aqua.2021.5.5-304